

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA TRG DELA IN ZAPOSLOVANJE

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 76 04

F: 01 369 76 69

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana

e-naslov: gp.ukom@gov.si

Številka: 119-10/2016-2

Datum: 7. 3. 2016

Zadeva: ZAVLAČEVANJE DELODAJALCEV S POSREDOVANJEM PODATKOV O OSEBNIH DOHODKIH ZAVODU RS ZA ZAPOSLOVANJE, POTREBNIH ZA UGOTAVLJANJE OSNOVE ZA ODMERO DENARNEGA NADOMESTILA ZA PRIMER BREZPOSELNOSTI, IN PRI ODJAVI DELAVCEV IZ OBVEZNIH SOCIALNIH ZAVAROVANJ - predlog št. 7276-44 - stališče glede predloga državljana

Spoštovani!

Prejeli smo vašo zahtevo za posredovanje ustreznega odgovora na predlog državljana, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si.

Analiza veljavne ureditve področja:

1. Pridobivanje podatkov o osebnih dohodkih za potrebe določitve osnove za odmero denarnega nadomestila:

V skladu s splošnim pravilom iz 61. člena Zakona o urejanju trga dela - ZUTD (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1 in 47/15 – ZZSDT) osnova za odmero denarnega nadomestila za primer brezposelnosti predstavlja povprečna mesečna plača zavarovanca, prejeta v obdobju osmih mesecev pred mesecem nastanka brezposelnosti, oziroma za brezposelne osebe, mlajše od 30 let, povprečna mesečna plača, prejeta v obdobju petih mesecev pred mesecem nastanka brezposelnosti.

Kot odmik od citiranega splošnega pravila ZUTD v tem členu določa tudi nekatere posebnosti v primerih, ko zavarovanec prejema nadomestilo plače, ko dela krajši delovni čas od polnega in za primer, če v obdobju osmih mesecev pred mesecem nastanka brezposelnosti ni prejemal niti plače niti nadomestila plače.

Na podlagi šestega odstavka 61. člena ZUTD se osnova za odmero denarnega nadomestila ugotavlja na podlagi podatkov iz obračuna davčnih odtegljajev, ki jih zavezanci posredujejo davčnemu organu na predpisanih obrazcih (REK obrazci). Če zavezanec davčnemu organu za

delavca ne posreduje predpisanih REK obrazcev, se osnova za odmero denarnega nadomestila določi na podlagi podatkov, ki jih zavodu na njegovo zahtevo posreduje delodajalec.

2. Odjava delavca iz obveznih socialnih zavarovanj:

Odjavo iz obveznih socialnih zavarovanj zavezanec za prijavo (delodajalec, samostojni podjetnik, družbenik, ki je poslovodna oseba) vloži pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), in sicer na obrazcu M-2. Odjavo vloži, kadar niso več izpolnjeni pogoji za zavarovanje (npr. prenehanje/odpoved pogodbe o zaposlitvi) ali kadar razveljavlja obstoječe zavarovanje.

Rok za odjavo iz obveznih socialnih zavarovanj na obrazcu M-2 je osem dni od prenehanja pogojev za zavarovanje oziroma od ugotovitve, da so bili sporočeni napačni podatki v določenih rubrikah, ki se lahko popravijo le z vložitvijo odjave in nove prijave v zavarovanje.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2 (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 46/13 - ZIPRS1314-A, 63/13 - ZIUPTDSV, 99/13 - ZSVarPre-C, 101/13 - ZIPRS1415, 111/13 - ZMEPIZ-1, 32/14 - ZPDZC-1, 44/14 - ORZPIZ206,46/14 - ZPZRTH-E, 85/14 - ZUJF-B, 95/14 - ZIPRS1415-C, 95/14 - ZIUPTDSV-A, 95/14 - ZUPPJS15, 95/14 - ZUJF-C, 97/14 - ZMEPIZ-1A, 31/15 - ZISDU-3 in 102/15) v 140. členu določa, da prijavno odjavno službo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje opravlja ZZZS. Matično evidenco o podatkih, ki vplivajo na pridobitev in odmero pravic, vodi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju ZPIZ).

Na podlagi 45. člena Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega invalidskega zavarovanja - ZMEPIZ-1 (Uradni list RS, št. 111/13 in 97/14) mora zavezanec za prijavo ali odjavo podatkov odjavo iz zavarovanja vložiti v roku 8 dni od prenehanja pravnega razmerja, ki je podlaga za obvezno zavarovanje oziroma od dokončnosti odločbe o lastnosti zavarovanca oziroma pravnomočnosti sodbe pristojnega sodišča, podatki pa se v matično evidenco vnesejo naslednji dan po prejemu prijave. ZPIZ kot nosilec javnega pooblastila opravlja nadzor nad podatki in posredovanjem podatkov, ki jih morajo zavezanci posredovati po zakonu.

Analiza predloga in razlogi za njegovo (ne)primernost:

Ne glede na to, da predlagatelj navaja, da ne želi pojasniti zakonske ureditve, pač pa ukrepanje, da bo sistem funkcioniral, je treba pojasniti ureditev v veljavni zakonodaji in možnosti, ki jih ima zavarovanec v takšnem primeru. Prav tako je treba poudariti, da postopek odločanja o pravici do denarnega nadomestila poteka po pravilih splošnega upravnega postopka, v okviru katerega ZUP določa instrukcijski rok za odločitev v upravni zadevi; omenjeni rok je omejen na en mesec, v kolikor lahko upravni organ, ki odloča v zadevi, dejansko stanje v celoti ugotovi na podlagi dejstev in dokazov, ki jih je navedla oziroma predložila stranka v svoji zahtevi, ali na podlagi uradnih podatkov, s katerimi razpolaga organ (skrajšani ugotovitveni postopek). V vseh ostalih primerih se izvede poseben ugotovitveni postopek (dvomesečni instrukcijski rok za odločitev v zadevi).

Pod 1.

Do letošnjega leta je Zavod RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: zavod) podatke o plačah zavarovancev, ki jih je potreboval za določitev osnove za odmero denarnega nadomestila, pridobival neposredno od delodajalcev, od 1. 1. 2016 dalje pa jih na podlagi vzpostavljenega

spletnega servisa s Finančno upravo RS črpa iz obračuna davčnih odtegljajev, t.j. s strani delodajalcev predloženih REK obrazcev. Pridobivanje teh podatkov s strani delodajalcev zakon predvideva le še za primer, če zavezanec davčnemu organu za delavca predpisanih REK obrazcev ni posredoval.

Pod 2.

Če zavezanec za prijavo podatkov odjave delavca iz zavarovanja ne vloži v roku 8 dni od prenehanja pravnega razmerja, ki je podlaga za obvezno zavarovanje oziroma od dokončnosti odločbe o lastnosti zavarovanca oziroma pravnomočnosti sodbe pristojnega sodišča, ima zavarovanec možnost, da pri ZPIZ-u vloži zahtevo za ugotovitev lastnosti zavarovanca, ki se nahaja na njihovi spletni strani in iz katere je razvidno, katera dokazila je treba predložiti za izdajo odločbe o ugotovitvi lastnosti zavarovanca. Če zavezanec za vlaganje prijav oziroma odjav zavarovanca ni odjavil v osmih dneh od dokončnosti odločbe o ugotovitvi lastnosti zavarovanca, ki jo je izdal ZPIZ, vloži takšno odjavo ZPIZ po uradni dolžnosti. ZPIZ to stori tudi, če zavezanec za vlaganje prijav ne obstaja več.

30-dnevni rok za prijavo v evidenco brezposelnih oseb teče od dneva prenehanja delovnega razmerja. Datum prenehanja delovnega razmerja zavod ugotavlja na podlagi enakih dokazil, kot jih stranka sicer predloži v postopku ugotavljanja lastnosti zavarovanca pri ZPIZ-u, t.j. na podlagi odpovedi pogodbe o zaposlitvi ter dokazila o njeni vročitvi (delodajalcu ali Inšpektoratu RS za delo, če delodajalec na naslovu sedeža, navedenega v pogodbi o zaposlitvi, ni znan - 88. člen ZDR-1), zahteva pa še dokazilo, da je pri ZPIZ-u uvedel postopek za ugotovitev lastnosti zavarovanca. V kolikor je delavec podal odpoved iz razlogov na strani delodajalca (izredna odpoved) ali če mu je delodajalec podal odpoved iz poslovnih razlogov, ki se ne štejejo kot krivdni razlog na strani delavca, se na podlagi teh dokazil ne glede na neizvršitev odjave delavca iz obveznih socialnih zavarovanj s strani delodajalca vlagatelju prizna pravica do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti.

Glede na opisano menimo, da veljavna zakonodaja, ki ureja pridobivanje podatkov o osebnih dohodkih z namenom določitve osnove za odmero denarnega nadomestila, (večinoma) preprečuje primere, ko zavod zaradi nesodelovanja delodajalca ne bi mogel pravočasno odločiti o pravici do denarnega nadomestila; enako menimo tudi v zvezi z zamudami pri odjavljanju delavcev iz obveznih socialnih zavarovanj. Ob upoštevanju opisanih pravil ZUP je torej zavodu kljub nesodelovanju ali opustitvah dolžnega ravnanja s strani delodajalcev omogočena pravočasna odločitev o pravici do denarnega nadomestila (t.j. v okviru omenjenega instruksijskega roka za izdajo odločbe).

Lep pozdrav!

Pripravil:
Matija Baš
sekretar

Petricija Vrečar
vodja sektorja

VROČITI:
- naslovniku – po e-pošti

Damjana Košir
generalna direktorica